

UNIUNEA EUROPEANĂ

GHID PENTRU ONG-URI

de monitorizare a strategiei de dezvoltare locală Moreni

PROIECT: „IMPLICAREA ONG-URILOR ÎN DEZVOLTAREA DURABILĂ A MUNICIPIULUI MORENI CA POL DE CREȘTERE” COD SIPOCA 899/MYSMIS 2014 + 150283

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

www.poca.ro

Proiect: „Implicarea ONG-urilor în dezvoltarea durabilă a municipiului Moreni ca pol de creștere”, Cod SIPOCA 899/MySMIS 2014+ 150283

GHID pentru ONGuri de monitorizare a strategiei de dezvoltare locală Moreni

Decembrie 2022

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020*

Cuprins

1. Introducere
2. Participarea ONG-urilor la procesul de luare a deciziilor
3. Instrumente de monitorizare participativă a politicilor publice
4. Studiu de caz - monitorizarea Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Moreni 2021 - 2028
  - 4.1. Cadrul de implementare, monitorizare, evaluare și revizuire a strategiei din Strategia de dezvoltare a Municipiului Moreni 2021 - 2028
  - 4.2. Structură cadru de monitorizare / evaluare a Strategiei de dezvoltare locală a municipiului Moreni pentru perioada 2021-2028
  - 4.3. Diagrama sistemului de monitorizare colaborativă a strategiei Moreni 2021 - 2028
  - 4.4. Monitorizare sectorială a Planului de acțiune de dezvoltare locală a municipiului Moreni 2021- 2028
    - 4.4.1. Exemple de teme (măsuri/intervenții) identificate pentru monitorizare de către ONG-uri
    - 4.4.2. Exemplu Fișă de monitorizare Tema 2 - Rolul de pol teritorial local al Municipiului Moreni - transport public inter-comunal pentru elevi și nu numai

ANEXA 1 - Fișă cadru de monitorizare

ANEXA 2 - Raport cadru de monitorizare

ANEXA 3 - Obiectivul general (OG), obiectivele strategice (OST) și obiectivele specifice (OS) de dezvoltare locală a municipiului Moreni 2021 - 2028

1. Introducere

Parlamentul European ”1. afirmă rolul esențial jucat de OSC*-uri în concretizarea și protejarea valorilor Uniunii prevăzute la articolul 2 din Tratatul Uniunii Europene (TUE), precum și în formularea și punerea în aplicare a legislației, politicilor și strategiilor UE, inclusiv combaterea schimbărilor climatice, transformarea digitală și redresarea în urma pandemiei de COVID-19; subliniază contribuția lor esențială la dezbaterile publice în cunoștință de cauză, articulând aspirațiile prezente în societate, dând glas persoanelor vulnerabile și marginalizate, asigurând accesul la serviciile esențiale, oferind expertiză în elaborarea politicilor, promovând cetățenia activă și acționând ca școli de democrație și fiind „câini de pază” indispensabili care exercită controlul democratic asupra instituțiilor statului și asigură răspunderea pentru acțiunile publice și pentru utilizarea fondurilor publice; recunoaște, prin urmare, că spațiul civic este un element integral al democrației, al statului de drept și al drepturilor fundamentale; subliniază că Uniunea ar trebui, în consecință, să se angajeze să mențină și să cultive spațiul civic la nivel local, regional, național și european;”¹

Notă: OSC - organizații ale societății civile

Societatea civilă este alcătuită din cetățeni, asociați în diverse forme, pe care îi leagă aceleași interese și care își dedică toată activitatea în scopul promovării propriilor drepturi și interese. Organizațiile neguvernamentale sunt acele organisme care își desfășoară activitatea independent față de cea a autorităților administrației publice.

Conform art 1 al Ordonanței Guvernului nr 26/2000 cu privire la asociații și fundații, „persoanele fizice și persoanele juridice care urmăresc desfășurarea unor activități în interes general sau în interesul colectivității locale ori, după caz, în interesul lor personal nepatrimonial, pot constitui asociații ori fundații”.

”Ghidul pentru ONG-uri de monitorizare a strategiei de dezvoltare locală Moreni” este realizat în cadrul proiectului „Implicarea ONG-urilor în dezvoltarea durabilă a municipiului Moreni ca pol de creștere”

Proiectul este implementat de Fundația TERRA Mileniul III în parteneriat cu Primăria Municipiului Moreni și este cofinanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014 - 2020 POCA/659/2/1 (CP14/2021 pentru regiunile mai puțin dezvoltate) privind Consolidarea capacității ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea dezvoltării la nivel local.

¹ Sursa: Rezoluția Parlamentului European din 8 martie 2022 referitoare la restrângerea spațiului societății civile în Europa (2021/2103(INI))

Obiectivul general al proiectului este consolidarea capacității organizațiilor non-guvernamentale din zona Moreni de sprijin și promovare a dezvoltării la nivel local în contextul Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Moreni 2021 - 2028.

Obiectivele specifice asumate în cadrul proiectului sunt:

1. Creșterea capacității ONG-urilor de a se implica în formularea și promovarea dezvoltării la nivel local;
2. Îmbunătățirea colaborării dintre administrația publică locală și ONG-uri în vederea implementării și monitorizării strategiei de dezvoltare locală a municipiului Moreni 2021 - 2028;
3. Îmbunătățirea comunicării și transparenței decizionale și a participării la luarea deciziilor în municipiul Moreni și zonele adiacente.

Cu ocazia Seminarului ”Soluții colaborative de dezvoltare locală” de lansare proiectului la care au participat reprezentanți a 14 ONG-uri din municipiul Moreni și reprezentanți ai autorității publice locale, au fost identificate probleme de interes la nivelul comunității și au fost creionate primele idei de soluții colaborative.

Totodată, a început procesul de organizare a rețelei locale de ONGuri la nivelul municipiului Moreni și a localităților limitrofe. Rețeaua locală de ONG-uri din municipiul Moreni are ca obiective specific susținerea și promovarea dezvoltării durabile în comunitate și dezvoltarea și consolidarea ONG-urilor membre, astfel încât să își poată realiza pe deplin țelurile și obiectivele propuse. Rețeaua locală, un instrument informal și flexibil de colaborare are și rolul de a promova ONGurile locale ca actori activi ai comunității pe lângă cetățeni, autorități publice, partenerii sociali, media și mediul de afaceri. Valorile de bază comune asumate pentru funcționarea rețelei sunt bazate pe: **angajament, solidaritate, toleranță și cooperare.**

Pentru creșterea capacității ONG-urilor din municipiul Moreni și zonele limitrofe, 20 de reprezentanți ai ONG-urilor au participat și absolvit cursul ”Competențe Sociale și Civice, curs de specializare de 40 ore, autorizat de Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) - Ministerul Educației și Ministerul Muncii, pentru îmbunătățirea abilităților de comunicare constructivă necesară în dezvoltarea de parteneriate și implementarea de proiecte, de dezvoltare de politici publice, de luare a deciziilor și de a se angaja în viața comunității și de a da dovadă de solidaritate.

Alte activități ce urmează să se desfășoare în cadrul proiectului până în august 2023 sunt:

- 6 întâlniri ale grupurilor de lucru ale ONG-urilor din comunitate;
- 1 curs ”Participare publică la luarea deciziilor, transparență decizională, acces la informații de interes public”;
- 1 workshop ”Dezvoltarea Parteneriatului APL & ONG”;

- 1 workshop "Moreni pol de creștere - Identificarea oportunităților de colaborare dintre Municipiul Moreni, APLurile învecinate și ONGuri";
- 1 atelier participativ ONG & APL - "Transparența decizională și îmbunătățirea comunicării",
- Dezvoltarea de proceduri și instrumente de lucru privind transparență decizională:
  - o Realizare Ghid privind implementarea Legii 544/2001 privind accesul la informații de interes public și a Legii 52/2003 privind transparența decizională, din perspectiva societății civile;
  - o Realizare spot video privind transparența decizională;
- 1 "Forum local al ONGurilor Moreni" și "Conferința finală a proiectului".

"Ghidul pentru ONGuri de monitorizare a strategiei de dezvoltare locală Moreni" reprezintă un mecanism de colaborare și parteneriat, complementar cu " Planul de cooperare în vederea monitorizării Strategiei de dezvoltare locală a municipiului Moreni", elaborat deja la nivel de draft în cadrul proiectului.

Monitorizarea „Strategiei de dezvoltare local a municipiului Moreni 2021 - 2028” și a Planului de acțiune aferent se va derula în ultimele șase luni de implementare a proiectului prin implicarea directă a ONG-urilor din comunitate, ca un exercițiu pilot. Astfel, vor fi alese un număr de teme sau măsuri, funcție de interesul organizațiilor participante, vor fi cerute informații de la autoritatea locală cu privire la proiectele inițiate sau in curs de derulare, testând astfel și capacitatea de reacție a administrației publice locale privind informațiile de interes public și va fi întocmit un raport de monitorizare printr-un proces participativ online cu reprezentanții organizațiilor implicate.

2. Participarea ONG-urilor la procesul de luare a deciziilor

*"ONG-urile pot contribui prin cunoștințe și expertiză independentă la procesul de luare a deciziilor. Acest lucru a determinat guvernele de la toate nivelurile, de la nivel local și regional până la nivel național, precum și instituțiile internaționale, să apeleze la experiența și competența relevantă a ONG-urilor care să acorde asistență în dezvoltarea și implementarea politicilor. ONG-urile se bucură de o încredere unică din partea membrilor și a societății acestora de a exprima preocupările, de a le reprezenta interesele și de a obține implicarea în cauzele respective, furnizând astfel o contribuție crucială în elaborarea de politici."*²

---

² Sursa: Consiliul Europei, ÎNDRUMĂTOR PENTRU PARTICIPAREA CIVILĂ LA PROCESUL DE LUARE A DECIZIILOR Adoptat de Conferința ONG-urilor Internaționale în sesiunea din 1 octombrie 2009

“Linii directoare pentru participarea civilă la procesul de luare a deciziilor politice”³ este un document adoptat la nivelul Consiliului Europei de Comitetul de Miniștri la 27 septembrie 2017 la cea de-a 1295 -a reuniune a delegaților miniștrilor și are scopul asumat de a consolida și a facilita participarea persoanelor, a ONG-urilor și a societății civile în general la luarea deciziilor politice.

Fundamentele participării civile la luarea deciziilor politice evidențiate în document sunt:

- Participarea civilă trebuie să aibă drept scop oferirea, colectarea și canalizarea opiniilor persoanelor, direct sau prin intermediul ONG-urilor și/sau reprezentanților societății civile, asigurând un schimb de informații și opinii care să informeze privind procesul de luare a deciziilor, în vederea satisfacerii necesităților populației.
- Participarea civilă trebuie să fie garantată prin mijloace adecvate, structurate și transparente, inclusiv, dacă este necesar, prin măsuri legislative sau de reglementare care ar putea include dispoziții pentru soluționarea cererilor de recurs sau de despăgubire în caz de nerespectare. Orice limitări sau restricții ale participării trebuie definite în mod clar în acest cadru și trebuie să fie în conformitate cu Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.
- Participarea civilă trebuie să fie posibilă la diferite etape ale procesului de luare a deciziilor întreprinse de autoritatea publică investită cu competențele corespunzătoare.
- Informațiile trebuie să fie ușor accesibile, transparente și la dispoziția publicului, cu excepția informațiilor clasificate din motive clar definite prin lege sau a informațiilor restricționate din motive de protecție a datelor, în conformitate cu convențiile pertinente ale Consiliului Europei și cu alte obligații internaționale.
- Informațiile adecvate trebuie furnizate în timp util pentru a permite o contribuție substanțială, atât timp cât deciziile sunt încă reversibile.
- Autoritățile publice trebuie să planifice și să gestioneze participarea civilă și să definească în mod clar obiectivele, actorii, procesul, intervalul de timp și metodele utilizate.
- Autoritățile publice trebuie să furnizeze informații complete și actualizate cu privire la procesul de luare a deciziilor și la procedurile de participare.
- Autoritățile publice trebuie să depună eforturi pentru a evita împovărarea excesivă a persoanelor, ONG-urilor și a societății civile în general în procesul participării civile și pot întreprinde măsurile necesare pentru a facilita participarea.

---

³ Sursa: http://ecnl.org/wp-content/uploads/2017/10/Linii-directoare-pentru-participarea-civil%C4%83-la-procesul-de-luare-a-deciziilor-politice_Consiliul-Europei.pdf

- În cazul în care autoritățile publice oferă un anumit sprijin persoanelor, ONG-urilor sau societății civile în general în procesul participării civile, acestea trebuie să facă acest lucru în așa fel ca să evite influențarea sub orice formă a rezultatului exercițiului de participare.
- În caz de necesitate, trebuie să fie instituite sau dezvoltate organe de coordonare în vederea inițierii și gestionării proceselor de participare civilă, organismele necesare coordonării, cu condiția ca rolul lor să fie clar definit, evidențiat și susținut.
- Autoritățile publice și ONG-urile ar putea încheia acorduri-cadru de cooperare pentru susținerea participării civile.
- Intervalul de timp planificat trebuie să ofere, cu excepția circumstanțelor excepționale și bine definite, oportunități suficiente pentru a pregăti și a prezenta în mod corespunzător contribuții constructive. În mod similar, recurgerea la proceduri restrânse și/sau proceduri care implică un număr limitat de actori trebuie să aibă loc numai în circumstanțe excepționale și din motive justificate.
- Domeniul de aplicare și metoda participării civile trebuie să fie proporționale cu problema în cauză. Autoritățile publice trebuie să solicite o gamă cât mai largă de contribuții, inclusiv din partea grupurilor de persoane marginalizate, dezavantajate și vulnerabile.
- Autoritățile publice nu trebuie să ia o decizie finală până la sfârșitul procesului de participare civilă pe care l-au lansat, cu excepția unor circumstanțe excepționale și cu condiția prezentării unor justificări clare.

În ”Planul comun de acțiune UAT Municipiul Moreni - ONG-uri 2022 - 2023”⁴, sunt prevăzute patru seturi de acțiuni:

- Implementarea Acordului de parteneriat pentru dezvoltare locală Moreni UAT Municipiul Moreni - Fundația TERRA Mileniul III;
- Acțiuni de comunicare a rezultatelor parteneriatului pentru dezvoltare locală Moreni;
- Acțiuni în cadrul proiectului „Implicarea ONG-urilor în dezvoltarea durabilă a municipiului Moreni ca pol de creștere”;
- Acțiuni de cooperare UAT Municipiul Moreni - ONG-uri locale, pe termen mediu și lung.

---

⁴ Sursa: Plan de cooperare în vederea monitorizării Strategiei de dezvoltare locală a municipiului Moreni

3. Instrumente de monitorizare participativă a politicilor publice

Procesul de monitorizare și evaluare a politicilor publice sunt două procese interconectate, astfel:

- Monitorizare = activitatea continuă pentru revizuirea informației, stocarea sistematică a intrărilor bugetare și a activităților finanțate. Monitorizarea generează date cantitative, oferind un feedback cu privire la implementarea corectă a instrumentelor / măsurilor și facilitând corecțiile abaterilor de la obiectivele operaționale. Monitorizarea contribuie la responsabilizarea cheltuielilor publice și oferă informații valoroase care trebuie utilizate în evaluarea instrumentelor / măsurilor. Scopul monitorizării este de a colecta date pe tot parcursul implementării (proiectului/programului/strategiei/planului) privind (a) atingerea obiectivelor, (b) consumarea resurselor, (c) schimbările generate de implementare.
- Evaluarea, pe de altă parte = implică o analiză / judecată a intervențiilor în funcție de rezultatele și impactul acestora și de nevoile pe care își propun să le satisfacă. Este un instrument sistematic care oferă dovezi pentru luarea deciziilor și îmbunătățește eficacitatea, utilitatea și eficiența. Scopul evaluării este analiza datelor / informațiilor colectate prin sistemele de monitorizare și de a furniza explicații pentru evoluția activităților proiectate. Mai mult, evaluarea contribuie la îmbunătățirea transparenței, a învățării și a răspunderii. Prin urmare, permite evidențierea lecțiilor pentru viitor despre ce funcționează, în ce circumstanțe și de ce (sau de ce nu).

Raportul de monitorizare poate utiliza un instrument denumit Fișă de monitorizare (model prezentat în ANEXA 1) , care să susțină colectarea de date prin intermediul structurii și a naturii informațiilor vizate. Prin intermediul indicatorilor se urmărește, în special, colectarea datelor de natură cantitativă, în timp ce prin cerințele privind status-ul acțiunilor și propunerile de măsuri corective sunt vizate date calitative.

În etapa de analiză a datelor pot fi parcurși următorii pași metodologici:

- (1) sistematizarea și gruparea datelor prin diferite tehnici, inclusiv prin reprezentări grafice;
- (2) interpretarea datelor;
- (3) analiza critică a rezultatelor;
- (4) elaborarea unor propuneri / recomandări.

Într-o abordare sintetică, în ceea ce privește metodologia se poate reține perspectiva descriptiv-explicativă determinată, pe de o parte, de metodologiile specifice celor două procese

(monitorizarea este descriptivă, în timp ce evaluarea este explicativă), iar pe de altă parte de obiectivele Raportului de monitorizare și de instrumentul folosit pentru colectarea datelor.

Într-un proces de monitorizare participativă a politicilor publice, este recomandat ca metodologia să vizeze și monitorizarea:

- Informării, consultării, implicării reprezentanților relevanți din societatea civilă, partenerilor sociali, mediului de afaceri, etc. pe tot parcursul ciclului politicilor publice;
- Strategiei de comunicare aferente implementării politicii publice.

Din punct de vedere metodologic, pentru monitorizarea unei politici publice de către ONG-uri, se poate opta pentru o abordare mixtă, folosind diverse metode pentru a colecta și/ sau verifica/ triangula informațiile corespunzătoare.

Procesul de colectare a datelor poate combina instrumente de cercetare diferite astfel încât să existe cât mai multe date pentru fundamentarea concluziilor finale și se recomandă ca metode și tehnici de investigare:

- cercetare pe documente publice și documente puse la dispoziție de entitatea publică vizată;
- grupuri de lucru;
- workshop-uri;
- focus grupuri;
- vizite de informare;
- interviuri;
- aplicarea de chestionare.

În ansamblu, procesul de monitorizare presupune o serie de pași specifici:

1. **Documentarea / cercetarea de birou** - identificarea și analiza documentelor relevante - (cadru legislativ, studii, informări, comunicate, strategii, analize, rapoarte de progres, rapoarte de monitorizare, minute ale ședințelor, decizii, site-uri pentru asigurarea unei abordări integrate, coerente, a întregului raport.
2. **Elaborarea instrumentelor metodologice** - pentru colectarea informațiilor (ghid de focus grup, ghid de interviu, agendă workshop, chestionare, documente centralizatoare ale informațiilor analizate sau colectate în urma interviurilor, etc.).
3. **Cercetarea de teren** - vizează derularea de interviuri/ focus grupuri/ workshop-uri cu factorii implicați și aplicarea chestionarelor, incluzând și activitatea de identificare a factorilor cheie și stabilirea unui calendar pentru organizarea și desfășurarea evenimentelor.
4. **Analizarea și prelucrarea datelor** în vederea elaborării Raportului de monitorizare.
5. **Elaborarea Raportului de monitorizare/de progres.**

Este de menționat că și e-participarea devine un standard pentru îmbunătățirea practicilor democratice și de participare a ONG-urilor. Aceste instrumente, inclusiv portalurile electronice centrale, platformele electronice pentru consultări, instrumentele online de petiționare și altele similare pot contribui la transparența, responsabilizarea și deschiderea instituțiilor, precum și la promovarea angajamentului.

4. Studiu de caz - monitorizarea Strategiei de Dezvoltare Locală a Municipiului Moreni 2021 - 2028

4.1. Cadrul de implementare, monitorizare, evaluare și revizuire a Strategiei de dezvoltare a Municipiului Moreni 2021 - 2028

În Capitolul 8 - Cadrul de implementare, monitorizare, evaluare și revizuire a strategiei din Strategia de dezvoltare a Municipiului Moreni 2021 - 2028, se menționează:

”Monitorizarea, evaluarea implementării strategiei și revizuirea strategiei sunt activități pe care managementul trebuie să le realizeze, deoarece nici formularea strategiei și nici implementarea acesteia nu sunt definitive... Monitorizarea implementării strategiei, ca întreg și a acțiunilor concrete, urmărește realizarea obiectivelor în contextul acțiunilor / activităților propuse, a resurselor umane, materiale și financiare alocate, respectarea planificărilor în timp, buna funcționare a parteneriatelor generale sau individuale pe proiecte și performanțele echipelor de implementare.

Scopul monitorizării și evaluării implementării strategiei constă în evaluarea atingerii obiectivelor în timp util și în bugetul alocat, precum și în constatarea durabilității proiectelor implementate.

Modalitatea de colectare și corectitudinea datelor sunt importante în condițiile în care monitorizarea activează ca un sistem de avertizare timpurie și adesea punctează probleme sau arii care au nevoie de evaluare. Construirea unui sistem de monitorizare al strategiei de dezvoltare este necesară, pentru a urmări în mod continuu implementarea și pentru a putea acționa rapid și eficient în cazul apariției unor eventuale probleme... Monitorizarea va avea ca rezultate rapoarte de progres semestriale / anuale pe baza indicatorilor cantitativi / calitativi prevăzuți în planul de măsuri, ținându-se cont și de sursele de verificare ale acestora...

Este recomandabil ca Planul de măsuri 2021 - 2028 să fie actualizat / revizuit la trei ani printr-un proces participativ care să asigure atât înțelegerea importanței unei abordări integrate bazate pe cooperare la nivelul Municipiului Moreni, cât și suportul și implicarea părților interesate pentru implementarea cu succes a strategiei.”

Procesul de monitorizare se va realiza prin implicarea ONG-urilor din Municipiul Moreni și zonele limitrofe pentru ca:

- să se asigure că obiectivele/activitățile realizate și termenele de realizare corespund cu obiectivele/activitățile și termenele de realizare planificate în Planul de acțiuni;
- să se identifice progresul, rezultatele obținute și problemele apărute în implementarea strategiei;
- să se propună acțiuni corective/ revizuirii din perspectiva societății civile.

Mai jos, sunt prezentate:

- Structură cadru de monitorizare / evaluare a Strategiei de dezvoltare locală a municipiului Moreni pentru perioada 2021-2028;
- Diagrama sistemului de monitorizare colaborativă a strategiei Moreni 2021 - 2028.

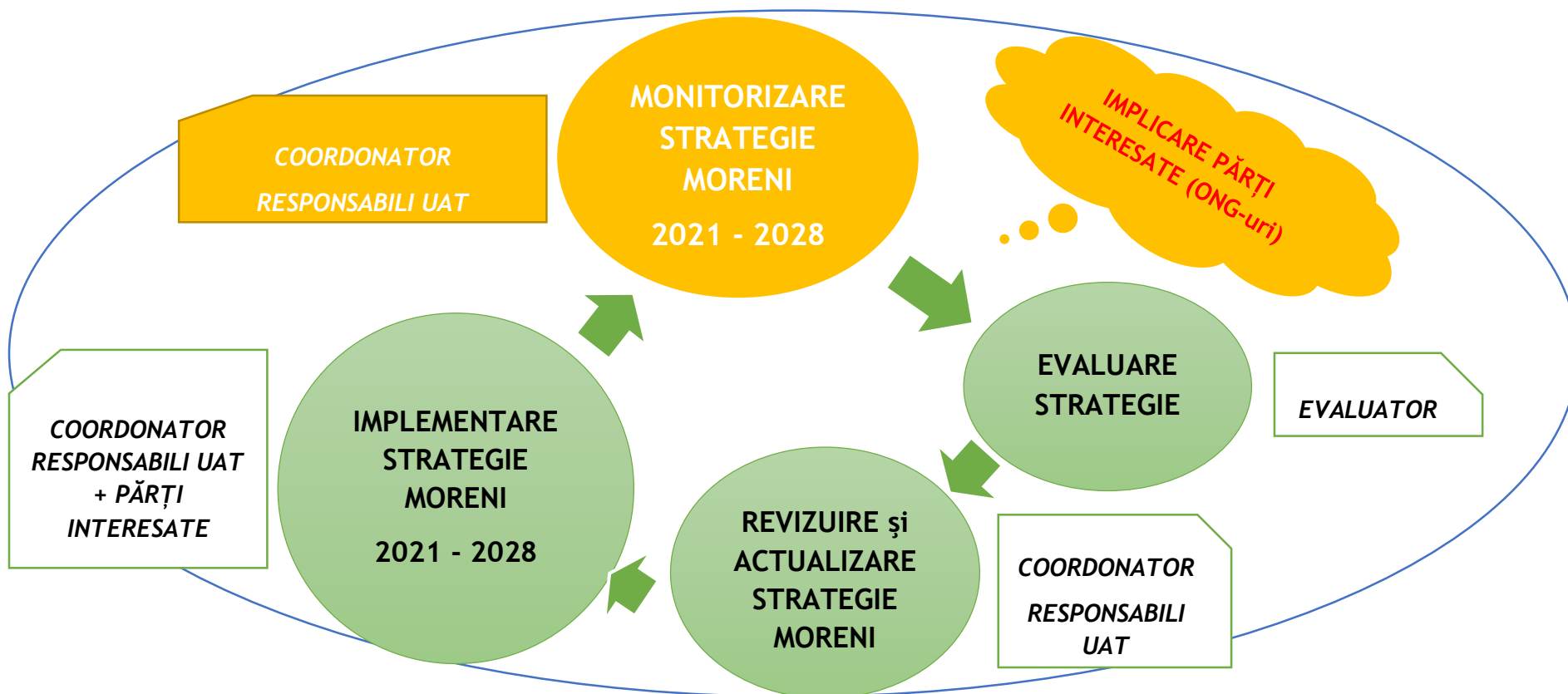
4.2. Structură cadru⁵ de monitorizare / evaluare a Strategiei de dezvoltare locală a municipiului Moreni pentru perioada 2021-2028

Obiectiv strategic OSTR - ...									
Obiectiv specific OSP - ...									
MĂSURĂ - ...									
Nr. crt	Intervenție	Indicatori de realizare	Valori de bază	Valoare indicatori sem 1...	Valoare indicatori an 1 ...	Valoare indicatori ... an 7	Propuneri corective	Responsabil	Termen

⁵ Sursa: Strategia de dezvoltare locală a municipiului Moreni 2021 – 2028

4.3. Diagrama⁶ sistemului de monitorizare colaborativă a strategiei Moreni 2021 - 2028

⁶ Sursa: PLAN DE COOPERARE în vederea monitorizării Strategiei de dezvoltare locală a municipiului Moreni

4.4. Monitorizare sectorială a Planului de acțiune de dezvoltare locală a municipiului Moreni 2021- 2028

Obiectivul general (OG), obiectivele strategice (OST) și obiectivele specifice (OS) de dezvoltare locală a municipiului Moreni 2021 - 2028 sunt prezentate în Anexa 3.

4.4.1. Exemple de teme (măsurii/intervenții) identificate pentru monitorizare de către ONG-uri

În octombrie 2022 a avut loc seminarul "Soluții colaborative de dezvoltare locală" și lansarea Proiectului „Implicarea ONG-urilor în dezvoltarea durabilă a municipiului Moreni ca pol de creștere” Cod SIPOCA 899/MySMIS 2014+ 150283.

Seminarul a prilejuit și prima dezbatere structurată a ONGurilor din localitate cu reprezentanți ai autorității publice locale pe teme de interes comun, inclusiv teme de interes pentru ONG-urile prezente pentru monitorizarea strategiei de dezvoltare locală a municipiului Moreni.

La evenimentele organizate de Fundația TERRA Mileniul III în perioada octombrie- noiembrie 2022 (seminarul "Soluții colaborative de dezvoltare locală", cursul autorizat ANC "Competențe civice și sociale" și grupul de lucru pe tema "Finanțarea ONG-urilor") au fost reprezentate următoarele ONG-uri din Moreni și zonele limitrofe:

- Asociația CÂINELE MEU;
- Asociația "FLACĂRA SUPORTERILOR MORENARI";
- Asociația INFOTOTAL;
- Asociația Împreună pentru recuperare;
- Asociația MORENI - TIN;
- Asociația "NEXUM PACE";
- Asociația Not young but not alone? - Magic Help;
- Asociația pentru educație și sănătate "MENS SANA";
- Asociația PERFORM Colegiul Național I.L.Caragiale MORENI;
- Asociația Scoleroză Multiplă - sucursala Dâmbovița;
- Asociația Sportivă LTP MORENA JUNIOR;
- Asociația ȘCOALA ART CANTO - MORENA;
- Asociația TERRA ROSA Moreni;
- Asociația GLORIA IEDERA;
- Asociația Sprijin pentru Normalitate Autism - Nevoie și Speranță;
- Asociația Tineri pentru Tineri - sucursala Dâmbovița.

Au fost identificate următoarele teme de interes* pentru ONG-uri pentru monitorizarea Planului de acțiune de dezvoltare locală a municipiului Moreni 2021- 2028:

Nr. crt	TEMĂ DE INTERES PENTRU ONG-uri	CORESPONDENȚĂ PLAN DE ACȚIUNE 2021 - 2028
1.	Spații pentru desfășurarea activității pentru ONG-uri din municipiul Moreni	Măsura M4.5.1. / Intervenția 4.5.1.1.
2.	Rolul de pol teritorial local al Municipiului Moreni - transport public inter-comunal pentru elevi și nu numai	Măsura M3.1.1./ Intervențiile 3.1.1.2, 3.1.1.3, 3.1.1.4; Măsura M4.4.3/ Intervenția 4.4.3.2.
3.	Serviciile sociale și de sănătate din municipiu	Măsura M3.3.1 / Intervenția 3.3.1.1. Măsura M4.2.1 / Intervenția 4.2.1.1. Măsura M4.2.3 / Intervenția 4.2.3.1. Măsura M4.3.1 / Intervențiile 4.3.1.1, 4.3.1.4, 4.3.1.5.
4.	Educație liceală de calitate pentru copiii din Moreni și comunele limitrofe	Măsura M4.4.1 / Intervențiile 4.4.1.1, 4.4.1.2
5.	Turism legat de evenimentele din localitate - dezvoltarea spațiilor de cazare de calitate	Măsura 2.2.1 / Intervențiile 2.2.1.1, 2.2.1.2.
6.	Reabilitare, modernizare și dotare Colegiul Național Ion Luca Caragiale, Moreni	Fișă de proiect din partofoliul de proiecte din strategie
7.	Protecția animalelor fără stăpân	Abordare indirectă în strategie
8.	Colectarea și reciclarea uleiului uzat	Abordare indirectă în strategie

*Notă: temele sunt orientative, urmează a fi definite în grupurile de lucru organizate în cadrul proiectului

4.4.2. Exemplet Fișă de monitorizare Tema 2 - Rolul de pol teritorial local al Municipiului Moreni - transport public inter-comunal pentru elevi și nu numai

În Strategia de dezvoltare locală municipiul Moreni 2021 - 2028, această temă este abordată în mod direct în Planul de acțiune de dezvoltare locală a municipiului Moreni 2021- 2028 la Obiectivul specific 3.1: Dezvoltarea mobilității inter-comunale durabile și conectivității cu zonele rurale deservite pentru Moreni ca pol de dezvoltare pentru zona rurală adiacentă, Astfel:

Context OSTR 3:

Municipiul Moreni joacă un rol important pentru zona rurală învecinată atât din punct de vedere comercial cât și pentru oferirea de locuri de muncă. Moreni se găsește la confluența unor drumuri comerciale vechi și care s-au menținut până astăzi, care leagă Moreni de Ploiești (spre SE), Câmpina (spre NE) și Târgoviște (spre SV), Moreni fiind situat aproximativ în mijlocul triunghiului format de cele trei orașe importante ale zonei. Principalele artere de circulație, la nivelul municipiului Moreni, sunt reprezentate de cele două drumuri județene DJ720 (Târgoviște-Florești) ce traversează localitatea de la V la E și DJ710A (I. L. Caragiale-Pucioasa), ce se desfășoară pe direcția N-S. Cele două artere de circulație au rolul principal în preluarea traficului de călători și mărfuri în mod special, fiind de importanță economică majoră. De altfel, cele două artere de circulație preiau cea mai mare parte a traficului la nivelul municipiului Moreni. DJ 720 joacă rolul de arteră de legătură între drumurile naționale DN 72 și DN 1A, asigurând tranzitul între cele două artere naționale. Municipiul Moreni era deservit, până în urmă cu câțiva ani, de o linie de cale ferată ce făcea legătura, prin intermediul rețelei feroviare naționale, cu municipiile Târgoviște și Ploiești. La momentul în care această linie era funcțională, erau transportați atât călători, cât și volume importante de mărfuri, provenite de la unitățile economice ce și desfășurau activitatea pe raza municipiului. Treptat, traficul de călători a fost preluat de infrastructura rutieră, cel de mărfuri reducându-se progresiv, pe măsura restructurării activităților economice.

Conform PATJ Dâmbovița, municipiul Moreni este prezentat ca reședința Plasei Valea Cricovului (20 km), una din cele 9 plase configurate în județ și una dintre cele 5 aflate la distanțe de aprox. ½ oră de Târgoviște.

Moreni figurează, de asemenea, ca localitate urbană cu rol polarizator în Planul de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități, fiind municipiu cu o populație în raza de influență de 58.000 locuitori - localitate urbană de rangul II/b, după mărimea populației aflată în raza de influență, fiind depășit în județul Dâmbovița doar de reședința de județ și de orașul Pucioasa.

Comunele din sfera sa de influență sunt parte din Grupuri de Acțiune Locală Leader (Moreni nefiind, din păcate, parte din niciunul dintre ele). Conform Planului Urbanistic General asocierea localităților în vederea înființării sistemului urban se justifică prin faptul că municipiul Moreni are rolul de centru polarizator al regiunii având legături multiple (sociale, culturale, economice) cu localitățile limitrofe. Astfel, o parte importantă din populația activă a localităților învecinate își are locul de muncă în municipiul Moreni, în timp ce transportul în comun pentru unele din aceste localități este asigurat de către societatea care prestează acest serviciu pentru municipiul Moreni. În PUG se

identifică și un fenomen migratoriu al populației municipiului Moreni către localitățile limitrofe, precum și unul în sens invers, dinspre aceste localități către Moreni.

Constituirea zonei periurbane ca sistem urban ar avea efecte benefice în special asupra dezvoltării economice a localităților componente, deoarece majoritatea investițiilor majore din zonă au fost atrase de către municipiul Moreni, iar prin înființarea sistemului s-ar putea echilibra repartizarea investitorilor, prin crearea unui mediu investițional prielnic pe tot cuprinsul acestuia. Un alt impact benefic asupra localităților componente l-ar constitui posibilitatea racordării acestora la rețeaua de apă care alimentează municipiul, precum și accesul la serviciile de utilități (canalizare, gaze, energie electrică, salubritate) prestate de către aceeași societate care acționează și în municipiul Moreni.

Obiectiv specific 3.1: Dezvoltarea mobilității inter-comunale durabile și conectivității cu zonele rurale deservite pentru Moreni ca pol de dezvoltare pentru zona rurală adiacentă

Nr. crt.	Măsură	Tip intervenție	Surse posibile de finanțare	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Termen	Responsabil
M3.1.1.	Dezvoltarea mobilității inter-comunale	3.1.1.1. (1) Centura ocolitoare a municipiului Moreni - studiu de trafic, studii de fezabilitate propuneri trasee	Buget local POR PODD Mobilitate Alte surse	Număr studii Număr km.	Raportări proiect Site primărie Raporte anuale Mass media	2021 - 2028	UAT Moreni Operatori servicii
		3.1.1.2. (2) Construire / achiziție autogară	Buget local PODD Mobilitate Alte surse	Autogară funcțională	Raportări proiect Site primărie	2021 - 2024	UAT Moreni Operatori servicii

					Raport anuale Mass media		
		<i>3.1.1.3 (3) Studiu de mobilitate între municipiul Moreni și zonele adiacente (deplasare elevi, angajați, în scop de afaceri)</i>	Buget local PODD Mobilitate Alte surse	Cartografierea mobilității zonale	Raportări proiect Site primărie Raport anuale Mass media	2021 - 2024	UAT Moreni
		<i>3.1.1.3. (4) Servicii de transport public auto accesibile între Municipiu și zonele rurale adiacente, inclusiv transport școlar</i>	Buget local Surse private PODD Mobilitate Alte surse publice	Timp și cost de călătorie din Moreni în toate comunele deservite	Site primărie Raport anuale Mass media	Permanent	Operatori privați de transport UAT Moreni CJ Dâmbovița

EXEMPLU FIȘĂ DE MONITORIZARE⁷

- Obiectiv general OG: Obiectivul general de dezvoltare locală a municipiului Moreni pentru perioada 2021 - 2028 este îmbunătățirea calității vieții cetățenilor printr-o dezvoltare economică durabilă, cu impact redus asupra mediului și administrație performantă.
- Obiectiv strategic OSTR 3: Consolidarea rolului teritorial al municipiului de pol de dezvoltare pentru zona rurală adiacentă.
- Obiectiv specific 3.1: Dezvoltarea mobilității inter-comunale durabile și conectivității cu zonele rurale deservite pentru Moreni ca pol de dezvoltare pentru zona rurală adiacentă.
- Măsura M3.1.1: **Dezvoltarea mobilității inter-comunale**

Nr. crt	TIP DE INTERVENȚIE (conform Plan 2021 - 2028)	Indicatori de realizare (conform Plan 2021 - 2028)	Termen (conform Plan 2021 - 2028)	Valoare indicator de rezultat la momentul evaluării și activități realizate pentru realizarea intervenției ⁸	Status intervenție Realizată (R) Nerealizată (N) În curs de realizare în termen (ICRT) În curs de realizare întârziată (ICRI)	Propuneri măsuri corective (draft 1)	Entitatea care completează fișa (ONG)	Observații

⁷ Exemplu de lucru pentru ONG-uri

⁸ Se detaliază activitățile întreprinse pentru realizarea acțiunii

	<p>3.1.1.3. (4) Servicii de transport public auto accesibile între Municipiu și zonele rurale adiacente, inclusiv transport școlar</p>	<p>Timp și cost de călătorie din Moreni în toate comunele deservite</p>	<p>Permanent</p>	<p>Acces - mijloace de transport disponibile:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Autoturism propriu - Taxi - Autostop <p>Timp mediu: x minute</p> <p>Cost mediu: y lei/ călătorie</p> <p>Analiză:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Site primărie - Raporte anuale - Mass media <p>Responsabili</p> <ul style="list-style-type: none"> - UAT Moreni - CJ Dâmbovița - Operatori privați de transport - 	<p>N</p>	<p>Crearea unui Grup de lucru transport public inter-comunal care:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să grupeze factorii de decizie de la nivel local și județean în această problemă - să faciliteze identificarea unor soluții prin dialogul între factorii interesați (CJ, UAT-uri, societate civilă, firme, părinți, copii, etc. 	<p>Asociația X "Monitor Moreni"</p>	<p>Urmează să se facă analiză împreună cu reprezentanți ai autorității publice locale</p>
--	---	---	------------------	--	----------	---	-------------------------------------	---

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

ANEXA 1 - Fișă cadru de monitorizare

Proiect „Implicarea ONG-urilor în dezvoltarea durabilă a municipiului Moreni ca pol de creștere”, Cod SIPOCA 899/MySMIS 2014+ 150283

Structură cadru pentru monitorizare Planul de acțiune de dezvoltare locală a municipiului Moreni 2021- 2028

FIȘĂ CADRU DE MONITORIZARE

- Obiectiv general....
- Obiectiv strategic....
- Obiectiv specific ....
- Măsură....

(luna) 2023

Nr. crt	TIP DE INTERVENȚIE (conform Plan 2021 - 2028)	Indicatori de realizare (conform Plan 2021 - 2028)	Termen (conform Plan 2021 - 2028)	Valoare indicator de rezultat la momentul evaluării și activități realizate pentru realizarea intervenției ⁹	Status intervenție Realizată (R) Nerealizată (N) În curs de realizare în termen (ICRT) În curs de realizare întârziată (ICRI)	Propuneri măsuri corective	Entitatea care completează fișa (ONG)	Obs

⁹ Se detaliază activitățile întreprinse pentru realizarea acțiunii

ANEXA 2 - Raport cadru de monitorizare

Proiect „Implicarea ONG-urilor în dezvoltarea durabilă a municipiului Moreni ca pol de creștere”, Cod SIPOCA 899/MySMIS 2014+ 150283

Structură cadru pentru monitorizare Planul de acțiune de dezvoltare locală a municipiului Moreni 2021- 2028

RAPORT CADRU DE MONITORIZARE

(luna) 2023

Cuprins orientativ

1. Introducere
  - 1.1. Context general
  - 1.2. Metodologie
2. Actori și responsabilități
3. Analiza implementării secțiunilor monitorizate de ONG-uri din Planul de acțiune de dezvoltare locală a municipiului Moreni 2021- 2028
4. Concluzii și recomandări

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020*

ANEXA 3 - Obiectivul general (OG), obiectivele strategice (OST) și obiectivele specifice (OS) de dezvoltare locală a municipiului Moreni 2021 - 2028¹⁰

OG: Obiectivul general de dezvoltare locală a municipiului Moreni pentru perioada 2021 - 2028 este îmbunătățirea calității vieții cetățenilor printr-o dezvoltare economică durabilă, cu impact redus asupra mediului și administrație performantă.	
Nr. crt.	Obiectiv strategic OSTR / obiectiv specific OS
OSTR 1	Dezvoltarea infrastructurii publice edilitare și de transport urban la nivelul municipiului
	OS 1.1: Dezvoltarea și creșterea accesului la infrastructura de utilități publice edilitare
	OS 1.2: Dezvoltarea și creșterea accesului la infrastructura de transport urban
OSTR 2	Dezvoltarea economică durabilă a municipiului, prin creșterea competitivității sectoriale prin modernizare tehnologică, inovare și digitalizare și colaborare între întreprinderile din zonă
	OS 2.1: Stimularea dezvoltării inteligente și durabile a întreprinderilor din localitate prin creșterea competitivității tehnologice și dezvoltarea ecosistemului antreprenorial local
	OS 2.2: Dezvoltarea turismului
OSTR 3	Consolidarea rolului teritorial al municipiului de pol de dezvoltare pentru zona rurală adiacentă
	OS 3.1: Dezvoltarea mobilității inter-comunale durabile și conectivității rurale deservite pentru Moreni ca pol de dezvoltare
	OS 3.2: Sprijinirea parteneriatelor / colaborării cu zonele rurale adiacente în vederea asigurării aprovizionării populației urbane cu produse locale

¹⁰ Sursa: Strategia de dezvoltare locală a municipiului Moreni 2021 - 2028

	<p>proaspete și valorificării produselor agricole locale - piețe de producători locali</p> <p>OS 3.3: Consolidarea asocierilor actuale cu localitățile din zona adiacentă și crearea de asocieri noi pentru servicii sociale, de îngrijiri la domiciliu, servicii medicale, învățământ profesional, programe pentru tineri, susținere IMM-uri</p>
OSTR 4	<p>Dezvoltarea incluzivă a capitalului uman, creșterea oportunităților de ocupare de calitate și îmbunătățirea calității vieții pentru locuitorii municipiului Moreni</p>
	<p>OS 4.1: Creșterea ratei de ocupare și oportunităților de ocupare de calitate pentru toți locuitorii municipiului Moreni</p>
	<p>OS 4.2: Îmbunătățirea stării de sănătate a populației prin servicii de sănătate accesibile și performante, capabile să facă față mai bine provocărilor actuale</p>
	<p>OS 4.3: Creșterea gradului de bunăstare generală, inclusiv pentru grupurile sociale vulnerabile, printr-o rețea de servicii sociale bazate pe comunitate și pe parteneriate cu furnizorii de servicii sociale privați, organizații neguvernamentale</p>
	<p>OS 4.4: Creșterea nivelului de educație și formare profesională a populației județului odată cu creșterea ratei de participare la toate nivelele de învățământ și îmbunătățirea ofertei de formare</p>
	<p>OS 4.5: Îmbunătățirea promovării culturii și dezvoltării patrimoniului cultural</p>
	<p>OS 4.6: Dezvoltarea infrastructurii și oportunităților de agrement și petrecere a timpului liber</p>
OSTR 5	<p>Atenuarea și adaptarea la efectele schimbărilor climatice și îmbunătățirea calității mediului în municipiu</p>
	<p>OS 5.1: Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră</p>
	<p>OS 5.2: Adaptarea la schimbările climatice și situații de risc</p>
	<p>OS 5.3: Îmbunătățirea calității mediului în municipiul Moreni</p>

OSTR 6	Dezvoltarea capacității instituționale a UAT Moreni
	OS 6.1: Dezvoltare infrastructură necesară funcționării instituțiilor publice
	OS 6.2: Îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor publice
	OS 6.3: Dezvoltarea parteneriatelor cu alte entități publice și private
	OS 6.4: Implementare, monitorizare, revizuire și comunicare rezultate implementare strategie

